

CONSILIUL NAȚIONAL AL PERSOANELOR VÂRSTNICE

Str. George Vraca, nr. 9, etaj 1, sector 1, cod 010146, București

Tel: (004) 021 312 44 31, Fax: (004) 021 312 44 45, e-mail: cnpvro@yahoo.com, web-site: www.cnpv.ro

---

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

**Octombrie
2013**

Cuprins

<i>Introducere</i>	3
1. Cap.I - Situația socio-economică a persoanelor vârstnice	4
2. Cap.II - Istoricul coșului minim de consum lunar în România	8
3. Cap.III - Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar, utilizată de către Institutul Național de Statistică, analiza structurii, comparații și concluzii	10
4. Cap. IV - Metodologia de stabilire a minimului decent de trai și a minimului de subzistență, utilizată de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții, analiza structurii, comparații și concluzii	18
5. Cap. V – Propuneri	24
6. Bibliografie.....	26
ANEXE.	
1. Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori pe niveluri de pensii și pe categorii, în luna august 2013.....	27
2. Riscul de sărăcie de relativă pentru persoanele de 65 ani și peste, total și pe sexe în anul 2011, în statele membre UE.....	29
3. Cheltuielile alimentare ale pensionarului singur, în luna iulie 2013.....	30
4. Cheltuielile alimentare ale pensionarului din familia de pensionari (2 persoane) în luna iulie 2013.....ș.....	31
5. Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de pensionari (2 persoane), total țară în luna iulie 2013.....	32
6. Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur, pe medii, pe țară, în luna iulie 2013.....	32
7. Cheltuielile nealimentare ale pensionarului care face parte din familia de pensionari (2 persoane) pe medii în luna iulie 2013.....	32
8. Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de pensionari (2 persoane), total țară, în luna iulie 2013.....	33
9. Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur, pe medii, în luna iulie 2013.....	33
10. Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de pensionari (2 persoane), pe medii, în luna iulie 2013.....	34
11. Minimul de trai decent și minimul de subzistență pentru pensionarul singur, pe medii, în luna iulie 2013.....	34

Introducere

Persoanele vârstnice (60 ani și peste) reprezintă aproximativ o cincime din populația țării și potrivit tendințelor demografice, în România, ca și pe plan mondial această pondere este în continuă creștere, ceea ce justifică reglementarea unei structuri diferite a necesarului de consum al acestora față de cel al persoanelor active și respectiv al celorlalți membri ai societății.

În România, în anul 1990, persoanele în vârstă de 60 de ani și peste, reprezentau 10,30% din totalul populației, ajungând în 20 octombrie 2011 (recensământul populației) la 22,32% - situație care demonstrează că persoanele vârstnice sunt un segment important în cadrul populației.

În semnificativă și continuă creștere, majoritatea populației vârstnice din România nu dispune de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă. Calitatea vieții acestei categorii de populație ar trebui să reprezinte o prioritate care să stea în atenția Guvernului. Cheltuielile pentru întreținerea locuinței, plata alimentelor și a serviciilor de sănătate sunt covârșitoare pentru multe dintre persoanele vârstnice, încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale, condiții în care un sprijin real și consistent din partea statului este absolut necesar.

Având în vedere aceste majorări ale prețurilor și faptul că în luna august 2013, 1.463.671, respectiv 27,95% dintre pensionarii de asigurări sociale de stat și agricultori au avut pensii sub **443** lei (coșului de consum lunar¹), 2.187.768 pensionari (41,77%) pensii sub 579 lei (valoarea nivelului minim de subzistență²), și 2.903.071 pensionari (55,43%) sub 735 lei (valoarea nivelului minim de trai decent²), este necesar să se intervină cu noi măsuri pentru majorarea veniturilor acestei categorii de populație (Anexa nr.1).

---

¹Valoarea coșului de consum lunar al pensionarului singur, total țară, la prețurile lunii iulie 2013, comunicat de Institutul Național de Statistică;

²Valoarea nivelului minim de subzistență și valoarea nivelului minim de trai decent, total țară, pentru pensionarul singur, la prețurile lunii iulie 2013, au fost calculate pe baza datelor comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;

Capitolul I

Situația socio-economică a persoanelor vârstnice

Situația grea în care se găsește astăzi o mare parte a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează următoarelor aspecte principale:

- Creșterea progresivă și necontrolată a costurilor întreținerii locuinței, a serviciilor și a alimentelor de bază, ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar unor riscuri specifice;
- Persoanele vârstnice care locuiesc în mediul urban, față de persoanele care locuiesc în mediul rural, au nevoie de un venit mai mare pentru acoperirea cheltuielilor lunare pentru întreținere și pentru serviciile de bază;
- Protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui Program Național aprobat de Parlament, ceea ce face să se situeze cu mult sub nivelul european;
- Sistemul de servicii destinate bătrânilor singuri și dependenți, care nu se mai pot autogospodări, precum și a celor cu dizabilități, ca grupuri principale de risc, este reglementat fragmentat și nu se realizează în cadrul unui sistem articulat de instituții (cele care coordonează activitățile medicale și respectiv cele care se ocupă de serviciile sociale), care prin cooperare permanentă ar putea garanta eficientizarea lor;
- Persoanele vârstnice fără afecțiuni de sănătate majore sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic, în măsura în care reușesc să se mențină activi pe piața muncii;
- Legislația nu prevede reglementări eficiente pentru prevenirea abuzurilor împotriva vârstnicilor care pot fi cu ușurință înșelați sau exploatați (înstrăinarea bunurilor, creșterea numărului cerșetorilor în rândul vârstnicilor etc.);
- Veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor necesare întreținerii sănătății, pentru plata unor servicii medicale în ambulatoriu sau în spitale.

Multe din nevoile de sprijin, în special cele de asistență socială comunitară la domiciliu, sunt acoperite numai formal prin măsuri legislative care nu se aplică sau

nu se pot practic aplica fără acțiuni reale și concertate, la nivel local, în special în mediul rural. Așadar, accesul redus al vârstnicilor la prestații și servicii sociale sporește "șansele" acestora de a rămâne în rândul săracilor.

Evoluția riscului de sărăcie relativă în anii 2005 - 2011, arată că acest fenomen este stabil în timp la nivelul UE-27, acesta oscilând între 16,3% (2009, 2010) și 16,9% (2011). *România* a avut unul din cele mai ridicate riscuri de sărăcie relativă (22,2%), în anul 2011, situându-se pe penultimul loc, înaintea Bulgariei (22,3%). Pentru femei, situația a fost similară, riscul de sărăcie relativă al acestora în România, de 22,5%, fiind urmat numai de Bulgaria 23,6%.

Datele Eurostat cu privire la gradul de sărăcie relativă al persoanelor de 65 ani și peste din România (Anexa nr.2), indică un risc de sărăcie de 14,1%, valoare sub nivelul mediei UE-27 (15,9%), în anul 2011.

În ceea ce privește situația din țările Uniunii Europene (Anexa nr.2), cele mai mare risc de sărăcie relativă al persoanelor vârstnice (65 ani și peste) în anul 2011 a fost în : Cipru (37,2%), Bulgaria (30,9%), Croația(27,3%), Grecia (23,6%), Marea Britanie (21,8%), Slovenia (20,9%), Spania (20,8%), Belgia (20,2%) și cei mai mic în: Cehia (6,6%), Olanda (6,5%), Slovacia (6,3%), Luxemburg (4,7%), Ungaria (4,5%).

În multe țări UE, femeile și bărbații în vârstă de 65 ani și peste sunt mai expuși riscului de sărăcie relativă decât alte categorii de vârstă, ceea ce semnifică că în multe cazuri, pensiile sunt semnificativ mai mici decât salariile, în principal deoarece pensiile nu reușesc să țină pasul cu creșterile salariale.

De asemenea, în România nu sunt încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice. O mare parte din acestea nu dispun de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă, iar participarea la viața socială și culturală continuă să rămână deziderate nesoluționate, până în prezent.

Pe domenii de interes privind persoanele vârstnice, se pot evidenția, următoarele probleme:

⇒ **Pensii și asigurări sociale**

- Creșterea raportului de dependență ca urmare a creșterii numărului de beneficiari și a diminuării numărului de contribuabili. Astfel, de la 315,1

pensionari³ la 1000 salariați în 1990, s-a ajuns la 958,2 pensionari la 1000 salariați în 2001, la 1.140,1 pensionari la 1000 salariați în 2011 și la 1.095,8 de pensionari la 1000 salariați în anul 2012;

- Nivelul cheltuielilor totale cu pensiile în România, de 9,5% din PIB, este extrem de scăzut față de 13,0% cât reprezenta media Uniunii Europene în anul 2010. Țările situate peste media UE în același an au fost: Italia cu 16,0%, Austria 15,0%, Franța 14,4%, Portugalia 14,2% și Grecia 13,9%;
- Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie asigurări sociale (fără agricultori) a reprezentat în luna august 2013 numai 50,6% din salariul mediu net), deși și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar, nu doar pentru un trai decent, ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;

În concluzie se poate afirma că sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent mării majorități a pensionarilor.

⇒ **Asistența socială**

- Se constată o slabă dezvoltare a serviciilor pentru vârstnicii aflați în dificultate comparativ cu alte categorii defavorizate de populație (copii, persoane cu dizabilități) și o insuficientă dezvoltare a structurilor la nivelul autorităților publice centrale și locale care să monitorizeze cazurile sociale din cadrul acestora;
- Nu sunt dezvoltate programe de reinsertie socială și de menținere a unei vieți active și a unei participări semnificative a persoanelor vârstnice în societate;
- Legislația în domeniul financiar nu încurajează suficient transferurile între sectorul public și cel privat, astfel încât resursele sunt insuficiente și inegal repartizate la nivelul comunităților, cu diferențe majore între localități;
- Nu există o autoritate la nivel național care să monitorizeze aplicarea măsurilor pe plan local și pentru gestionarea bazei de date cu privire la protecția persoanelor vârstnice;
- Nu există servicii /departamente destinate persoanelor vârstnice în cadrul direcțiilor de asistență socială județene, persoanele vârstnice intrând în categoria persoanelor adulte sau cu dizabilități;

---

³Au fost considerați doar pensionarii de asigurări sociale de stat, iar în anii 2006 - 2011 oscilația raportului de dependență economică s-a datorat oscilației numărului de salariați.

- Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice reprezintă un act normativ depășit față de situația actuală, cât și față de noua Lege a asistenței sociale nr. 292/2011, fiind necesară armonizarea celor două acte normative astfel încât administrația publică centrală și locală cu atribuții în domeniu să fie în măsură să elimine situațiile de abuz și neglijență la care sunt expuse persoanele vârstnice și să le ofere acestora un trai decent;
- Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie însușit și aprobat de Parlament, astfel încât guvernul actual și cele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate.

Istoricul coșului minim de consum lunar în România

Așa cum este definit în literatura de specialitate, coșul minim de consum lunar este reprezentat prin ansamblul produselor alimentare, nealimentare și a serviciilor necesare unui minim de trai și este exprimat:

- cantitativ – prin cantitățile minime de bunuri și servicii necesare subzistenței,
- valoric – prin cheltuielile realizate pentru procurarea acestor bunuri și servicii și cele implicate de plata altor bunuri și servicii necesare consumului minim, nespecificate în expresie cantitativă.

România a adoptat, în mod oficial, pentru prima dată termenul de „coș minim de consum lunar” în anul 2000, prin emiterea OUG nr. 217.

Având în vedere că protecția socială trebuie să fie reală, adică să acopere un minim necesar, coșul minim de consum lunar a avut rolul de a orienta autoritățile guvernamentale în stabilirea, sub orice formă, a măsurilor de sprijin social.

Odată adoptat, evaluarea trimestrială a coșului minim de consum lunar intra în sarcina Institutului Național de Statistică, iar publicarea acestuia se făcea de către Guvern la inițiativa Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Coșul minim de consum lunar a fost făcut public din anul 2000 până în trimestrul II al anului 2003, prin următoarele acte normative:

Actul normativ	Anul	Trim.	Nivelul coșului lei /gospodărie	Nivelul coșului lei /persoană	Creștere față de trim. IV 2000 %
HG nr. 380/2000	2000	IV	335	120	-
HG nr. 1200/2001	2001	I	363	130	8,40
HG nr. 1200/2001	2001	II	388	139	15,80
HG nr. 1200/2001	2001	III	402	144	20,00
HG nr. 222/2001	2001	IV	443	158	32,20
HG nr. 622/2002	2002	I	458	164	36,70
HG nr. 1145/2002	2002	II	481	172	43,60
HG nr. 1458/2002	2002	III	486	174	45,10
HG nr. 252/2002	2002	IV	528	189	57,60
HG nr. 928/2003	2003	I	541	193	61,50
HG nr. 1079/2003	2003	II	553	198	65,10

Art. 2 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 217/2000, care reglementa evaluarea trimestrială a coșului minim de consum lunar și aprobarea acestuia prin hotărâre a Guvernului, a fost ulterior abrogat prin art. 23 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 11/2004 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale.

Se poate afirma că evoluția societății românești nu a marcat un interes pentru o cât mai fidelă definire a caracteristicilor vieții persoanelor la vârsta a treia, situație ce necesită reglementarea coșului de consum lunar al familiei de pensionari și calcularea valorii acestuia la un nivel care să le permită un trai decent.

Capitolul III

Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar, utilizată de către Institutul Național de Statistică. Analiza structurii, comparații și concluzii

Aspectele specifice referitoare la structura coșului de consum lunar, pentru persoana vârstnică sunt legate de:

- particularitățile vârstei în raport cu starea individuală de sănătate;
- gradul de uzură fizică și psihică a organismului;
- nevoile individuale pentru un trai decent.

Aplicând o metodă derivată din metoda Băncii Mondiale, Institutului Național de Statistică a fundamentat pentru luna octombrie 2000, primul coș minim de consum lunar, care a fost publicat ca structură și valoare în OUG nr. 217/2000. Construcția acestui coș minim și evaluarea lui s-au bazat, în principal, pe informațiile privind consumul efectiv al populației, colectate prin „Ancheta Integrată în Gospodării”⁴, cercetare multifuncțională realizată la acea dată de Institutul Național de Statistică (INS), precum și pe alte date relevante pentru dimensionarea corectă a necesităților de consum.

Pentru constituirea coșului minim de consum lunar s-au avut în vedere datele privind consumul efectiv și cheltuielile gospodăriilor situate în zona pragului de sărăcie relativă, stabilit la nivelul a 60,0% din cheltuielile medii de consum realizate

---

⁴**Ancheta Integrată în Gospodării** (AIG) asigură informațiile necesare pentru evaluarea veniturilor, cheltuielilor și consumului populației. Ancheta se realizează pe un eșantion de gospodării, din mediul urban și rural, selectate în mod aleator din toate județele țării și din Municipiul București.

În cercetare erau cuprinse gospodării din toate categoriile socio-economice: salariați, patroni, lucrători pe cont propriu în agricultură, membri ai asociațiilor agricole, lucrători pe cont propriu în activități neagricole, membri ai cooperativelor neagricole, șomeri, pensionari, alte categorii. Apartenența gospodăriei la una din aceste categorii socio-economice se stabilea pe baza statutului ocupațional principal declarat al capului gospodăriei.

Pentru colectarea informațiilor se foloseau 2 tipuri de formulare: chestionarul anchetei și jurnalul gospodăriei. Perioada pentru care se înregistrau datele în chestionarul anchetei și în jurnalul gospodăriei (perioada de referință) era luna calendaristică

Eșantionul cuprindea 36000 de gospodării anuale, împărțite în 12 secțiuni a câte 3000 de gospodării intervievate timp de o lună în timpul anului. De la acestea erau colectate răspunsuri de la aproximativ 2600 – 2800 de gospodării în fiecare lună.

Estimările corespunzătoare întregii populații se calculau prin extinderea rezultatelor anchetei pe baza ponderilor atribuite fiecărei gospodării din eșantion care au răspuns la anchetă.

Începând cu anul 2001 AIG a fost înlocuită cu **Ancheta Bugetelor de Familie** (ABF)

Deși anchetele ABF și AIG utilizează chestionare diferite – chestionarul ABF referindu-se mai în detaliu la consum decât cel din AIG care l-a precedat – datele provenite din cele două anchete sunt, cu mici excepții, perfect comparabile. Informațiile primare pentru cele două anchete sunt colectate pe baza aceluiași jurnal al gospodăriei, dar care descrie mai în detaliu consumul de alimente, de bunuri nealimentare și de servicii.

de ansamblul gospodăriilor. Corespunzător acestui prag, calculele de fundamentare a coșului s-au bazat pe datele referitoare la consumul și cheltuielile (detaliat pe clase de produse) a 20,0% din totalul gospodăriilor cercetate și anume a celor situate în a treia și a patra decilă (D3 și D4) a distribuției gospodăriilor după nivelul venitului total pe adult echivalent. Gospodăriile din D3 au avut un venit mediu de 1,61 față de D1 și gospodăriile din D4 au avut un venit mediu de 1,84 față de D1.

Primul coș minim de consum lunar (calculat pentru o gospodărie de mărime medie de 2,804 persoane) a fost determinat pe baza următoarelor elemente:

PRODUSE ALIMENTARE

- necesarul mediu zilnic de 2.760 calorii pe o persoană, recomandat de nutriționiști, repartizat conform structurii consumului alimentar mediu lunar al gospodăriilor din decilele D3 și D4 (din calcul, rezultă în medie pentru decilele D3 și D4, 2.400 calorii), a fost transformat în unități fizice, la care s-a aplicat valoarea prețurilor din luna octombrie 2000, obținându-se valoarea corespunzătoare.

O PARTE DIN SERVICII

- consumul mediu unitar lunar de utilități (energie electrică, termică, gaze naturale, telefon, abonament transport) ce a revenit pe un locuitor conform normelor de consum și pe baza balanței energetice, a fost multiplicat cu prețurile /tarifele unice pe țară stabilite prin acte normative sau note de negociere, obținându-se consumul valoric.

PRODUSE NEALIMENTARE + CELELALTE SERVICII

- media cheltuielilor lunare efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru elementele consumului de produse nealimentare și pentru celelalte servicii.

Evaluarea coșului minim de consum lunar s-a realizat în raport cu trei componente și anume:

- ✓ Prima categorie este formată din produsele alimentare și serviciile pentru care au fost determinate și cantitățile aferente consumului minim. Au fost luate în considerare 34 de produse alimentare și 5 tipuri de servicii care au reprezentat 87,0%, respectiv 58,1% din media cheltuielilor efectuate de

- gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru produse alimentare, respectiv servicii.
- ✓ A doua categorie este formată din câteva grupe de bunuri nealimentare și servicii de mare importanță în consumul gospodăriilor care au fost cuprinse în coș cu cheltuielile minime aferente (confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți și rechizite școlare, medicamente, articole de igienă, apă, canal, salubritate, abonament RTV, servicii medicale, impozite și taxe). Nivelul acestor cheltuieli reprezintă 66,5%, respectiv 29,0% din media cheltuielilor efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru produse nealimentare, respectiv servicii.
  - ✓ A treia categorie include toate celelalte bunuri și servicii care compun consumul efectiv al gospodăriilor din decilele D3 și D4, care nu au fost nominalizate în primele 2 categorii, dar sunt cuprinse global în coșul minim, cu sume reprezentând totalul cheltuielilor efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru aceste elemente, repartizate distinct pe trei clase: produse alimentare, produse nealimentare și servicii. Cheltuielile aferente acestei categorii au reprezentat 13,0% din cheltuielile efectuate de gospodăriile din decilele D3 și D4 pentru consumul alimentar, 33,5% din cheltuielile efectuate de aceste gospodării pentru bunurile nealimentare și 12,9% din cheltuielile pentru servicii.

Coșul minim de consum lunar astfel stabilit și structurat s-a reevaluat trimestrial (ultima lună din trimestru), până în trimestrul II al anului 2003, în următorul mod: prețurile (valorile) aferente componentelor care au format primele 2 categorii au fost inflatare prin multiplicare cu indicii de creștere a prețurilor la produse și grupe de produse și servicii, calculați și publicați lunar de către Institutul Național de Statistică.

În cazul celei de-a treia categorii, (alte produse) sumele aferente s-au calculat prin aplicarea unor coeficienți la valorile rezultate prin însumarea componentelor nominalizate și anume: 0,150 pentru produsele alimentare, 0,504 pentru bunurile nealimentare și 0,148 pentru servicii. Coeficienți au fost determinați, pentru fiecare grupă, când a fost construit primul coș, calculând ponderea celei de-a treia categorii de componente nenominalizate a coșului, alte produse, în total produse nominalizate.

În urma solicitărilor adresate de Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice, Institutul Național de Statistică calculează valoarea coșului de consum lunar,

separat, pentru persoana vârstnică singură și familie formată din două persoane vârstnice, pe medii de rezidență, respectând metodologia generală de calcul a coșului minim de consum lunar și selectând consumurile medii înregistrate de gospodăriile de pensionari din datele Anchetei Bugetelor de Familie, pentru luna de referință solicitată.

Pentru luna iulie 2013, Institutul Național de Statistică prezintă, pe componente, coșul de consum lunar pentru persoana vârstnică, după cum urmează:

- ▼ **Consumul alimentar** care se analizează cantitativ și valoric, în funcție de media consumului real al unei persoane vârstnice, de mediul de proveniență al acesteia (rural și urban), precum și în funcție de mărimea familiei.

Astfel, consumul alimentar din coșul de consum lunar al unei persoane vârstnice singure față de consumul minim al populației este mai mic la pâine, fasole boabe, carne de porcine, carne de oaie și alte feluri de carne (produse generatoare de colesterol și de alte afecțiuni care conduc la deteriorarea stării de sănătate o dată cu înaintarea în vârstă) și mai mare la ouă, lapte proaspăt, cartofi, băuturi nealcoolice. La celelalte produse alimentare, necesarul minim lunar de consum al unei persoane vârstnice, în medie, este mai mare, având în vedere necesitățile fiziologice a organismului persoanei vârstnice. (Tabelul nr.1).

Tabelul nr. 1
Consumul alimentar, în unități fizice, al pensionarului singur și
al pensionarului din familia de 2 persoane, total țară, în luna iulie 2013
 - lunar /persoană -

Nr. crt.	Produse alimentare	Unitatea de măsură	Coșul de consum pentru o persoană vârstnică singură	Coșul de consum pentru un vârstnic din familia de 2 persoane	Coșul minim de consum al populației /persoană ¹⁾
			1	2	3
1	Făină	kg	1,322	1,366	1,101
2	Mălai	kg	2,452	2,396	2,100
3	Pâine	kg	10,776	10,132	11,400
4	Produse de franzelărie, specialități de panificație	kg	0,340	0,202	0,178
5	Paste făinoase	kg	0,509	0,359	0,250
6	Orez	kg	0,829	0,571	0,500
7	Fasole boabe	kg	0,749	0,578	0,751
8	Cartofi	kg	6,057	4,551	4,700

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Nr. crt.	Produse alimentare	Unitatea de măsură	Coșul de consum pentru o persoană vârstnică singură	Coșul de consum pentru un vârstnic din familia de 2 persoane	Coșul minim de consum al populației /persoană ^{*)}
			1	2	3
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	kg	0,892	0,666	0,600
10	Ceapă uscată	kg	1,365	1,050	0,901
11	Varză murată și alte murături	kg	1,324	1,369	1,085
12	Bulion	kg	0,502	0,415	0,296
13	Conserve de legume	kg	0,292	0,281	0,197
14	Mere	kg	1,788	1,368	1,090
15	Citrice, fructe meridionale	kg	0,478	0,411	0,197
16	Conserve din fructe	kg	0,356	0,295	0,250
17	Carne de bovine	kg	0,381	0,346	0,247
18	Carne de porcine	kg	0,836	0,815	0,888
19	Carne de pasăre	kg	1,954	1,438	0,987
20	Carne de oaie și alte feluri de carne	kg	0,119	0,165	0,148
21	Preparate din carne	kg	1,144	1,009	0,888
22	Pește proaspăt și congelat	kg	0,581	0,463	0,296
23	Lapte proaspăt	l	8,547	6,596	5,230
24	Lapte bătut, iaurt	l	0,407	0,421	0,246
25	Telemea de vacă	kg	0,583	0,511	0,395
26	Telemea de oaie	kg	0,277	0,270	0,246
27	Brânză proaspătă și smântână	kg	0,669	0,644	0,345
28	Ouă	bucăți	23,000	17,000	15,000
29	Untură	kg	0,250	0,234	0,250
30	Ulei comestibil	L	1,622	1,212	0,987
31	Margarină	Kg	0,354	0,223	0,197
32	Zahăr	Kg	1,399	1,026	0,987
33	Ciocolată, bomboane	Kg	0,053	0,039	0,050
34	Băuturi nealcoolice	L	2,129	2,123	0,839
Total		X	224,9	189,6	194,3

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

^{*)}Coșul minim de consum în unități fizice este stabilit pentru o persoană, ca medie la nivel de țară, conform datelor din OUG nr. 217/2000. Valoarea pentru luna iulie 2013, pentru coșul minim de consum al populației /persoană, s-a calculat folosind prețurile utilizate în Anexa nr. 3.

Consumul alimentar din coșul de consum al unei persoane vârstnice dintr-o familie de două persoane pensionare este inferior consumului minim al populației, la:

pâine, fasole boabe, cartofi, carne de porcine, untură, ciocolată, bomboane și superior la: ouă, lapte proaspăt și băuturile nealcoolice.

Alimentele consumate în cantități mai mici de către persoana vârstnică dintr-o familie de două persoane pensionare față de alimentele consumate în medie de populație sunt cele care afectează starea de sănătate la vârsta a treia și care în mod firesc sunt evitate.

Consumul de produse alimentare al unei persoane vârstnice, sau care face parte dintr-o familie de vârstnici, față de consumul minim al populației, nu diferă pe medii de rezidență și se prezintă astfel:

- consum în cantități diminuate la cafea, fasole uscată, ulei, pâine și paste făinoase;
- consum mai mare la morcovi, ceapă, mere, iaurt, lapte de vacă și telemea de oaie.

Diferența se datorează faptului că aceste produse alimentare sunt mai accesibile și asigură necesarul de proteine și vitamine. Practic vitaminele se asigură din fructe și legume – mere, morcovi, ceapă, usturoi și proteinele din iaurt, lapte de vacă, telemea de oaie și telemea de vacă.

Utilizând nivelul prețurilor lunii iulie 2013, Institutul Național de Statistică a calculat valoarea consumului alimentar din coșul de consum pentru un pensionar singur, de 224,93 lei (222,15 lei în mediul urban și 227,11 lei în rural) respectiv 189,56 lei (198,43 urban și 188,01 rural) pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari (anexele nr. 4 și 5).

- ✓ **Consumul de produse nealimentare** al persoanei vârstnice cuprinde confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți, ziare, papetărie, medicamente, articole de igienă și este altfel constituit decât cel înregistrat de media populației. Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, în luna iulie 2013, valoarea coșului de consum la produsele nealimentare (anexele 6, 7 și 8), pentru un pensionar singur era de 70,07 lei (60,89 lei în mediul urban și 77,92 lei în rural), iar pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari de 69,36 lei (67,30 lei în urban și 70,02 în rural).

Consumul pensionarilor singuri față de consumul pensionarului din familia de 2 persoane este mai redus la confecții, tricotaje, încălțăminte, cărți, ziare, articole de

papetărie și mai ridicat la medicamente, articole de igienă, combustibil și la alte produse nealimentare.

Consumul pensionarului singur și a celor din familii de doi pensionari, în mediul urban față de mediul rural, este mai crescut la confecții, tricotaje, articole de igienă, cărți, ziare, articole de papetărie și la medicamente.

- ▼ **Cheltuielile pentru plata serviciilor** ale persoanelor vârstnice se referă: la apă, canal, salubritate, energie electrică, energie termică, gaze naturale, abonamente RTV, telefon transportul de călători și servicii medicale. Utilizând nivelul prețurilor lunii iulie 2013, valoarea coșului de consum de servicii pentru un pensionar singur era de 147,83 lei (262,66 lei în mediul urban și 49,34 lei în cel rural), respectiv de 122,64 lei (219,12 lei în urban și 51,25 lei în rural) pentru un pensionar dintr-o familie de 2 pensionari.

Pe grupe de servicii, la nivel total, pentru pensionarul singur și pensionarul din familia de pensionari, precum și pentru fiecare din aceștia, pe medii, situația este prezentată în anexele 9, 10 și 11.

Așa cum se poate observa, pentru fiecare grupă de servicii consumul pensionarului din mediul urban este net superior celui din mediul rural.

Sintetizat pe cele trei componente, coșul de consum lunar, pentru pensionarul singur, respectiv pentru pensionarul care face parte din familia de 2 pensionari, în luna iulie 2013, este prezentată în tabelul 2.

Tabelul nr. 2

Coșul de consum lunar pentru pensionari, în luna iulie 2013

lei /persoană

	Produse alimentare	Produse nealimentare	Servicii	Total
Pensionar singur				
Total	224,93	70,07	147,83	442,83
Urban	222,15	60,89	262,66	545,70
Rural	227,11	77,92	49,34	354,37
Pensionar din familia de 2 pensionari				
Total	189,56	69,36	122,64	381,56
Urban	198,43	67,30	219,12	484,85
Rural	188,01	70,02	51,25	309,28

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

O parte din consumul produselor alimentare provenind din producția proprie a permis ca în mediul rural disponibilul bănesc să fie folosit pentru produsele nealimentare.

Referitor la metodologia pentru determinarea coșului minim de consum lunar, utilizată de Institutul Național de Statistică, remarcăm faptul că se pleacă de la situația existentă fără să țină cont de nevoile reale ale pensionarilor pentru un trai decent. Limitele acestei metode considerăm că rezultă în principal din următoarele:

- pentru obținerea consumului valoric de utilități (energie electrică, termică, gaze naturale), consumul mediu unitar ce revine pe gospodărie, cantitățile stabilite prin OUG 217 /2000, se multiplică cu prețurile /tarifele medii pe țară, fără a se face o diferențiere pe anotimpuri: cald /rece, pe tipuri de încălzire a locuinței sau mediul de rezidență;
- Consumul de medicamente în mediul rural este mai mic decât în mediul urban (62,8% din acesta), în condițiile în care procentul persoanelor vârstnice ce declară că suferă de cel puțin o boală cronică este superior în mediul rural față de urban, respectiv 24,9% față de 22,5% la grupa de vârstă 65-74 ani și 32,3% față de 22,9% grupa de vârstă 75 ani și peste⁵;
- consumul de produse nealimentare pare să fie subdimensionat, în special la grupele: confecții, tricotate și încălțăminte;
- calculul coșului de consum lunar se bazează pe datele Anchetei Bugetelor de Familie - pentru luna de referință solicitată și reflectă doar consumul mediu efectiv al gospodăriilor de pensionari aflate în jurul pragului de sărăcie relativă (60,0% în consumul mediu total al acestei categorii).

Menționăm faptul că prin abrogarea art. 2 al OUG 217 /2000, calculul coșului de consum se face numai la solicitare expresă a CNPV, pentru persoana vârstnică din familia de 2 pensionari și pentru persoana vârstnică singură.

---

⁵ Date culese din lucrarea "Coordonate ale nivelului de trai în România - Veniturile și consumul populației în anul 2012", pagina nr.227 și din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2012", Institutul Național de Statistică, 2013, pagina nr.173, procentele sunt calculate la totalul persoanelor de 15 ani și peste ce au declarat că suferă de o boală cronică;

Capitolul IV

Metodologia de stabilire a minimului decent de trai și a minimului de subzistență, utilizată de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții. Structură, comparații și concluzii

Metoda folosită de către Institutul de Cercetare a Calității Vieții, este de tip normativ. Aceasta stabilește cantități valorice, ce nu depind de nivelurile de consum înregistrate la un moment dat, ci se bazează pe norme stabilite în studii de specialitate care privesc dezvoltarea și manifestarea persoanei, atât în viața de zi cu zi în spațiul familial, cât și în afara lui, în societate. Pentru calcul se utilizează normele de consum stabilite de specialiști (sociologi, economiști, nutriționiști), fără să folosească sondaje sau aprecieri comparative cu o perioadă anterioară;

Calculul acoperă toate cheltuielile privind consumul de bunuri și servicii necesare persoanei și familiei sale, acasă și în societate. Acestea sunt grupate în componente, după cum urmează:

- ▼ **Consumul alimentar** are la bază normele de consum stabilite de specialiștii nutriționiști de la Institutul de Igienă și Sănătate Publică din București.

În cazul familiei de pensionari s-a apreciat consumul primului pensionar, bărbat, cap de gospodărie ca fiind 0,8 din consumul adultului, bărbat, activ, iar pentru a doua persoană vârstnică pensionară, femeie, s-a apreciat tot 0,8 din consumul femeii active. Calculul consumului alimentar, pe componente și pe total se face separat pentru cei doi membri ai familiei, urmând a se însuma la final.

De asemenea, s-a optat pentru definirea minimului de trai al persoanei vârstnice ca fiind un consum alimentar de 2.700 calorii pe zi, respectiv un minim stabilit de nutriționiști.

Principala grupă de produse alimentare a fost considerată **carnea și produsele din carne**. Cantitatea cea mai mare de carne consumată între porc, vită și pui a fost stabilită la carnea de porc, deoarece intră în obișnuințele de consum ale adulților din România. Aceasta este urmată de carnea de vită apreciată de nutriționiști ca fiind foarte sănătoasă pentru organism, ultima fiind carnea de pui care, pe de o parte, este o carne accesibilă ca preț pe piață, iar pe de altă parte constituie carnea cea mai recomandată de nutriționiști pentru a fi consumată de persoanele vârstnice.

O altă grupă importantă de produse alimentare o constituie **lactatele și derivatele din lapte**. Acestea s-au stabilit tot în funcție de preferințe și sănătate pentru organism, respectiv telemea de oaie, telemea de vacă și iaurt (un derivat absolut necesar vârstnicilor). Untul a fost luat într-o cantitate mai mică, substituit fiind de consumul de margarină care face parte tot din grupa grăsimilor.

De asemenea, la grupa **grăsimi** a fost ales uleiul de floarea soarelui necesar în prepararea zilnică a mâncării gătite, ca și legumele ce vin să întregescă necesarul de componente nutritive pentru organism.

La grupa de **legume** au fost selectate: ceapa, morcovul, usturoiul și pătrunjelul deoarece pot fi folosite la toate felurile de mâncare și sunt accesibile pe piață în toate anotimpurile, regăsindu-se în culturile tuturor zonelor geografice, de la câmpie până la zonele mai înalte de deal sau podiș.

Principala opțiune în necesarul alimentar de legume o constituie cartoful consumat în cantități mari, care se regăsește în toate tipurile de culturi, de șes și de deal, podiș, în sud ca și în nord, în vestul ca și în estul țării.

De asemenea, fasolea este o legumă des folosită în alimentație și iarna, ca și vara, uscată sau verde, în funcție de anotimp și merele din categoria fructelor care au aria de răspândire cea mai largă și pot fi procurate în toate anotimpurile.

În categoria alimentelor Au mai fost luate în calcul, **zahărul și dulciurile**, iar în cantitate redusă, **cafeaua**, intrată în obișnuințele și preferințele de consum ale persoanelor vârstnice.

O analiză aparte a fost efectuată la evaluarea produselor din autoconsum în mediul rural.

Dintre produsele care, în mediul urban sunt cumpărate, iar în mediul rural sunt asigurate și consumate în cadrul gospodăriei, s-au luat în calcul:

- lactatele (laptele de vacă, telemea de oaie și telemea de vacă, iaurtul, untul);
- carnea și produsele din carne (carnea de porc, vită și pui, untura care provine de la animalele crescute în propriile gospodării);
- ouăle provenite de la păsările crescute în gospodărie;
- legumele, cum ar fi: morcovul, ceapa, usturoiul, verdeața, cartoful, fasolea verde și uscată, acestea fiind cultivate pe parcursul întregului an.

- ✓ **Cheltuielile cu îmbrăcămintea și încălțăminte** au avut în vedere, în primul rând, sexul persoanei și anotimpul. Acesta este și motivul detalierii produselor, în principiu, pentru persoane inactive, pensionari, ținându-se seama de cele necesare în casă și în afara spațiului de locuit.
- ✓ **Locuința se consideră alcătuită dintr-o singură cameră** pentru familia de pensionari atât din mediul urban, cât și din mediul rural. Celelalte cheltuieli legate de: locuință: mobilier, articolele electrice și de uz gospodăresc, articolele tehnico-sanitare și de igienă, articolele textile pentru uz casnic, vesela, tacâmurile, articolele de menaj și alte produse de uz gospodăresc ce se stabilesc separat pe medii de rezidență. Cheltuielile legate de serviciile de igienă personală, serviciile de reparare și întreținere a obiectelor de îmbrăcăminte și încălțăminte se stabilesc separat pentru bărbați și pentru femei, inactivi, pensionari, cu domiciliul în mediul urban și respectiv în mediul rural.
- ✓ **Cheltuielile cu locuința** se stabilesc pe baza cotelor lunare de întreținere de la locuințele cu o singură cameră (garsonieră). Aceste cote lunare de plată a întreținerii se preiau de la administrația blocurilor de tip vilă (2 scări, 4 etaje), de la blocurile cu 8 sau 10 etaje și de la blocurile cu 4 etaje și mai multe scări.
- ✓ **Transportul** are în vedere 2 călătorii cu reducere, echivalentul unei călătorii cu trenul, efectuate atunci când se deplasează, o dată pe an, în vacanță de agrement sau la tratament.
- ✓ **Articolele de papetărie** reflectă cerințele pentru un minim necesar.
- ✓ La categoria de cheltuieli pentru **medicamente** se rețin numai cele strict necesare pentru trusa de prim ajutor și nu cele pentru asigurarea unui tratament profilactic, pornindu-se de la premisa unei îmbătrâniri sănătoase și nu cazurile de tratare a bolilor cronice pe perioade îndelungate de timp.

Conținutul trusei medicale, din locuința persoanei vârstnice este următorul:

- Analgezice și antiinflamatorii (algoalmin, antinevralgic, aspirină, piramidon, paracetamol);
- Alcool medicinal;
- Fașă;
- Furazolidon;
- Leucoplast;
- Flacon cu vitamine + întăritoare;
- Siropuri pentru tuse;
- Antibiotice (ampicilină);
- Rivanol.

Metoda normativă folosită de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, se aplică la fundamentarea următoarelor 2 concepte:

- a) **Minimul** corespunzător unui nivel **de trai decent** se definește, în cazul unei familii de pensionari, ca fiind necesarul de resurse pentru consumul curent (alimente, îmbrăcăminte, încălțăminte, medicamente, întreținerea locuinței, servicii), la care se adaugă cheltuielile necesare pentru educație și cultură. Din cercetările în domeniu realizate în România începând cu anul 1994 și până în prezent, aprecierile persoanelor (cap de gospodărie) au constituit reperul cel mai important în stabilirea cheltuielilor referitoare la îmbrăcăminte /încălțăminte, igienă personală, întreținerea locuinței și dotarea acesteia, care au fost aplicate la stabilirea normelor de consum. La produsele alimentare și celelalte grupe de servicii s-au folosit inițial prețurile de pe piața liberă, (respectiv tarifele unice de consum), care au fost ulterior actualizate lunar, pe categorii, folosind indicii prețurilor de consum publicații de Institutul Național de Statistică.
- b) **Minimul de subzistență** este inferior minimului de trai decent și nu mai cuprind cheltuielile de informare, cultură și transport, obiectele de mobilier, dotarea locuinței cu aparatură casnică și electrocasnică, precum și o parte din garderoba personală. Minimul de subzistență se limitează numai la aspectele legate de supraviețuirea unei persoane fiind inferior minimului decent de trai, tocmai prin elementele de dezvoltare și afirmare socială.

Datele furnizate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, privind minimul de trai decent și minimul de subzistență, la nivelul lunii iulie 2013, sunt prezentate în tabelul nr. 3.

Tabelul nr. 3

Minimul de trai decent și de subzistență pentru pensionarul singur și pentru familia de 2 pensionari pe medii de rezidență, în luna iulie 2013

- lei -

		Pensionarul singur	Familia de 2 pensionari
Urban	Decent	749	1424
	Subzistență	599	1139
Rural	Decent	716	1361
	Subzistență	553	1051
Total	Decent	735	1396
	Subzistență	579	1099

Sursa datelor: Institutul de Cercetare a Calității Vieții

Structura minimului de trai decent și a minimul de subzistență, pentru pensionarul singur, pe medii, la nivelul lunii, este prezentată în anexa nr. 11.

Metoda prezentată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții pentru stabilirea celor două niveluri minime de trai, nu evidențiază în mod real cheltuielile strict necesare care cad în sarcina persoanelor vârstnice, introducând ipoteze simplificate de calcul în ceea ce privește:

- cheltuielile cu îmbrăcămintea și încălțăminte;
- transportul – care nu îl include decât pe cel pe calea ferată;
- medicamentele sunt calculate numai pentru trusa de prim ajutor, în condițiile în care 23,7% din persoanele de 65 - 74 ani și 27,3% din persoanele de 75 ani și peste declară că suferă de cel puțin o boală cronică⁶ ce necesită cheltuieli lunare cu medicamentele de întreținere și analizele medicale;
- nu se are în vedere existența unor cheltuieli neprevăzute;
- cheltuielile de întreținere a locuinței nu sunt diferențiate pe sisteme de încălzire a locuinței (termoficare, gaze, combustibil lichid, lemne și cărbuni, electricitate);
- spațiul de locuit este limitat la o singură cameră.

De asemenea nivelul consumului persoanelor vârstnice, apreciat ca fiind doar 0,8 față de consumul unei persoane adulte nu se susține⁷, cum nu se susține nici axarea consumului de carne pe cea de porc, în condițiile în care majoritatea persoanelor vârstnice țin regim alimentar.

Considerăm totodată deficitar faptul că nu se are în vedere în mod distinct determinarea cheltuielilor medii pentru locuință pe tipuri de încălzire, care în perioada sezonului rece sunt mari, foarte diferite în funcție de agentul termic utilizat, și afectează direct nivelul veniturilor rămase pentru acoperirea celorlalte categorii de cheltuieli.

Trebuie să remarcăm și faptul că 53,9% din gospodăriile de pensionari locuiesc în locații cu trei sau mai multe camere, iar restul de 46,1% în locații cu 1-2

---

⁶ Date culese din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2012", Institutul Național de Statistică, 2013, pagina nr.170, procentele sunt calculate la totalul persoanelor de 15 ani și peste ce au declarat că suferă de o boală cronică;

⁷ "Estimarea unei scale de echivalență adecvată pentru România", Dr. Marius Augustin Pop, Revista Inovația Socială nr. 2 /2009 (iulie - decembrie) pp. 41 - 64, Academia Română, Institutul de Cercetare a Calității Vieții.

camere⁸, ceea ce, atunci când nu se poate face o separare în sistemul de încălzire, majorează semnificativ cheltuielile pentru încălzire.

De asemenea, în calculul minimumului de trai decent, sumă la nivelul de 10,0% din cuantumul total al coșului de consum lunar pentru constituirea unui fond de siguranță și economie, în vederea acoperirii diverselor cheltuieli pentru situații neprevăzute: boală, spitalizare, deces etc. este mică față de costurile excesiv ridicate practicate în prezent de către furnizorii acestor servicii.

În concluzie apreciem că pragurile rezultate prin aplicarea acestei metode sunt subdimensionate și nu pot asigura în mod real un nivel decent de trai persoanelor vârstnice ale căror venituri lunare sunt în jur de 735⁹ lei.

---

⁸ Date culese din lucrarea "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2012", Institutul Național de Statistică, 2013, pagina nr.107;

⁹ Valoarea minimumului de trai decent, pentru un pensionar singur, nivel țară, calculată pe baza datelor comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, pentru luna iulie 2013

Propuneri

În perioada actuală este necesar ca în România să se promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice prevăzute într-un **Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice**, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la viața publică, socială și culturală, să ducă o existență independentă cât mai mult timp posibil și să poată decide asupra propriei vieți,

În ceea ce privește principalele contribuții ale administrației publice centrale, responsabile pentru îmbunătățirea situației materiale a persoanelor vârstnice, apreciem că acestea pot fi sintetizate după cum urmează:

- Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice
  - să elaboreze o metodologie cadru de stabilire a nivelului coșului minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice care să aibă în vedere o detaliere a serviciilor pe tipuri de rezidență și proceduri de încălzire a locuinței, precum și să determine corect și real nivelul necesar al cheltuielilor cu medicamentele de întreținere pentru vârstnici.
  - să acorde sprijin vârstnicilor care formează familii /cupluri sau sunt singuri, prin reglementarea de prestații în bani și facilități care să corespundă nevoilor reale ale persoanelor de vârsta a treia.
  - să mențină valoarea punctului de pensie la cel puțin 45,0% din nivelul câștigului mediu brut pe economie corect prognozat;
  - să indexeze periodic pensiile pentru acoperirea integrală a ratei reale a inflației ca urmare a creșterii a prețurilor la alimentele de bază, medicamente și servicii;
  - să se majoreze cuantumul pensiei sociale minim garantate în plată la nivelul minimului de trai decent stabilit de Institutul de Cercetare a Calității Vieții.
- Institutul Național de Statistică
  - să calculeze coșul minim de consum necesar pentru familia de pensionari și persoana vârstnică singură, diferențiat pe medii de

rezidență, al cărui cuantum să fie aprobat prin hotărâre a Guvernului, nivel față de care Guvernul și organele abilitate să dispună indexări ale veniturilor persoanelor vârstnice, facilități, scutiri sau diminuări ale taxelor locale și impozitelor etc.

- Alte instituții abilitate

- să considere valoarea coșului minim de consum lunar ca referință minimă la fundamentarea măsurilor din toate domeniile care privesc persoanele vârstnice.

Director general
Marius Augustin Pop

Șef birou „Analize și studii”
Alina Matei

Expert
Olguța Ersilia Mihart

Bibliografie

1. "Condițiile de viață ale populației din România în anul 2012", Institutul Național de Statistică, 2013;
2. Metodologia de stabilire a coșului minim de consum lunar pentru pensionarul singur, respectiv a pensionarului din familia de 2 pensionari, utilizată de Institutul Național de Statistică;
3. Metodologia de stabilire a minimumului decent de trai și a minimumului de subzistență, stabilită de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;
4. Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 217 din 24 noiembrie 2000 privind aprobarea coșului minim de consum lunar;
5. Structura și valoarea coșului de consum lunar pentru pensionarul singur, respectiv pensionarul din familia de 2 pensionari calculate de Institutul Național de Statistică, în prețurile lunii iulie 2013;
6. Structura și valoarea minimumului decent de trai și a minimumului de subzistență, pentru pensionarul singur, respectiv familia de 2 pensionari calculate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, în prețurile lunii iulie 2013;
7. Numărul pensionarilor de asigurări sociale de stat și agricultori pe tranșe de pensii, în luna august 2013, furnizat de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale;
8. "Estimarea unei scale de echivalență adecvată pentru România", Dr. Marius Augustin Pop, Revista Inovația Socială nr. 2 /2009 (iulie - decembrie) pp. 41 - 64, Academia Română, Institutul de Cercetare a Calității Vieții.

**Gruparea pensionarilor de asigurări sociale de stat și agicultorii pe niveluri de pensii⁾ și pe categorii, în luna AUGUST 2013
- persoane -**

Tranșe de cuantum - lei -	TOTAL asigurați	Cu pensie pentru limită vârstă	Cu pensie anticipată	Cu pensie anticipată parțială	Cu pensie de invaliditate din care:				Cu pensie de urmaș	Cu ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
TOTAL.	5.237.660	3.803.616	14.195	99.772	730.595	39.033	341.336	350.226	588.684	798
Procente	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
350	830.192	456.993	114	8.116	76.655	2.570	22.318	51.767	287.520	794
351 - 375	137.609	76.389	17	3.824	23.985	694	11.426	11.865	33.393	1
376 - 400	179.493	114.325	21	4.503	29.913	1.237	15.602	13.074	30.729	2
401 – 443	316.377	196.657	54	8.214	63.628	3.989	32.929	26.710	47.823	1
Sub valoarea coșului de consum lunar⁾ - 443 lei	1.463.671	844.364	206	24.657	194.181	8.490	82.275	103.416	399.465	798
Procente	27,95	22,20	1,45	24,71	26,58	21,75	24,10	29,53	67,86	100,00
444 – 450	55.742	35.785	9	1.369	10.609	665	5.492	4.452	7.970	0
451 – 500	281.272	143.297	56	9.672	81.811	6.177	39.397	36.237	46.436	0
501 – 579	387.083	190.376	98	14.473	132.270	8.316	64.036	59.917	49.866	0
Sub valoarea nivelului minim de subzistență^{****)} - 579 lei	2.187.768	1.213.822	369	50.171	418.871	23.648	191.200	204.022	503.737	798
Procente	41,77	31,91	2,60	50,29	57,33	60,58	56,02	58,25	85,57	100,00

Coșul minim de consum lunar pentru persoanele vârstnice

Tranșe de cuanțum - lei -	TOTAL Asigurați	Cu pensie pentru limită vârstă	Cu pensie anticipată	Cu pensie anticipată parțială	Cu pensie de invaliditate din care:				Cu pensie de urmaș	Cu ajutor social
					Total	Grad 1	Grad 2	Grad 3		
580 -600	104.215	51.256	26	3.897	35.611	2.239	17.241	16.132	13.425	0
601-735	611.088	398.243	1.240	20.160	152.330	7.398	74.172	70.760	39.115	0
Sub valoarea nivelului minim de trai decent**)-735 lei	2.903.071	1.663.321	1.635	74.228	606.812	33.285	282.613	290.914	556.277	798
Procente	55.43	43.73	11.52	74.40	83.06	85.27	82.80	83.06	94.50	100.00
736 - 740	22.800	14.859	46	752	5.684	276	2.768	2.640	1.459	0
741 - 800	254.177	201.410	1.533	6.281	36.519	1.614	17.521	17.384	8.434	0
801 - 900	396.752	340.509	3.031	7.210	36.777	1.619	17.499	17.659	9.225	0
901 - 1000	351.286	319.892	2.578	4.046	19.480	915	9.171	9.394	5.290	0
1001 - 1500	543.041	515.085	3.192	3.913	15.940	761	7.432	7.747	4.911	0
1501 - 1693	522.562	508.859	1.636	2.345	7.292	439	3.364	3.489	2.430	0
1694 - 1836	101.864	99.945	257	394	953	64	447	442	315	0
1837 - 2000	56.652	55.660	140	220	481	22	227	232	151	0
2001 - 2500	57.930	56.945	106	264	479	24	211	244	136	0
2501 - 3000	16.956	16.717	27	71	110	7	48	55	31	0
3001 - 3500	6.150	6.068	9	25	33	2	14	17	15	0
3501 - 4000	2.277	2.244	2	14	14	2	8	4	3	0
4001 - 4500	1.032	1.015	0	6	7	0	6	1	4	0
4501 - 5000	465	454	2	0	7	0	5	2	2	0
Peste 5000	645	633	1	3	7	3	2	2	1	0
	760	271	934	985	605	572	534	530	509	511

*) Suma suplimentară alocată de la bugetul de stat pentru asigurarea pensiei minime garantate de 350 lei nu este luată în calcul

**Valoarea coșului de consum lunar al pensionarului singur, total țară, calculat la prețurile lunii iulie 2013, comunicat de Institutul Național de Statistică.

***Valoarea nivelului minim de subzistență și a nivelului minim de trai decent, total țară pentru pensionarul singur, calculat la prețurile lunii iulie 2013, comunicat de Institutul de Cercetare a Calității Vieții;

Riscul de sărăcie relativă pentru persoanele de 65 ani și peste, total și pe sexe
în anul 2011¹⁰, în Statele Membre UE-27

- procente -

Nr. crt.	Țara /Regiunea	Simbol țara	Total	Feminin	Masculin
-	Europa de Est				
1	Bulgaria	BG	30,9	37,0	21,9
2	Cehia	CZ	6,6	10,1	2,0
3	Ungaria	HU	4,5	5,0	3,5
4	Polonia	PL	14,7	17,4	10,2
5	România	RO	14,1	17,7	8,7
6	Slovacia	SK	6,3	8,2	3,4
-	Europa de Nord				
7	Danemarca	DK	16,0	17,2	14,4
8	Estonia	EE	13,1	15,9	7,2
9	Finlanda	FI	18,9	24,1	11,8
10	Irlanda	IE	11,0	10,5	11,5
11	Letonia	LV	8,9	10,2	6,1
12	Lituania	LT	12,1	13,2	10,0
13	Suedia	SE	18,2	24,7	9,8
14	Marea Britanie	UK	21,8	24,9	18,2
-	Europa de Sud				
15	Grecia	EL	23,6	25,2	21,7
16	Italia	IT	17,0	19,2	14,0
17	Malta	MT	18,1	16,5	20,1
18	Portugalia	PT	20,0	21,4	18,0
19	Slovenia	SI	20,9	27,8	10,5
20	Spania	ES	20,8	21,8	19,5
21	Cipru	CY	37,2	39,9	34,0
22	Croația	HR	27,3	31,3	21,5
-	Europa de Vest				
23	Austria	AT	16,0	19,3	11,4
24	Belgia	BE	20,2	20,3	20,1
25	Franța	FR	9,7	10,9	8,1
26	Germania	DE	14,2	16,2	12,0
27	Luxemburg	LU	4,7	5,1	4,2
28	Olanda	NL	6,5	6,7	6,3
-	UE-27	-	15,9	18,0	13,2

¹⁰ Sursa: bazele de date Eurostat.

Cheltuielile alimentare ale pensionarului singur, în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Produse alimentare	Total	Urban	Rural
1	Făina	3,06	2,68	3,39
2	Mălai	4,86	2,58	6,82
3	Pâine	29,59	26,55	32,2
4	Produse de franzelărie	2,26	2,48	2,06
5	Paste făinoase	2,18	2,32	2,06
6	Orez	2,69	2,44	2,91
7	Fasole boabe	5,31	3,75	6,66
8	Cartofi	9,19	9,10	9,27
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	1,79	2,16	1,48
10	Ceapa uscata	2,61	2,45	2,74
11	Varza murata	5,91	3,87	7,67
12	Bulion	3,23	2,59	3,78
13	Conserve de legume	1,43	1,33	1,52
14	Mere	4,26	5,09	3,55
15	Citrice, fructe meridionale	2,37	3,09	1,75
16	Conserve din fructe	2,23	2,10	2,34
17	Carne de bovine	5,06	7,32	3,13
18	Carne de porcine	10,50	11,71	9,46
19	Carne de pasare	16,90	15,67	17,94
20	Carne de oaie si alte feluri de carne	2,35	1,70	2,91
21	Preparate din carne	14,13	13,21	14,92
22	Peste proaspăt și congelat	3,82	3,83	3,81
23	Lapte proaspăt	15,19	16,72	13,87
24	Lapte bătut, iaurt	1,73	2,14	1,37
25	Telemea de vaca	6,56	7,29	5,93
26	Telemea de oaie	3,77	3,73	3,80
27	Brânza proaspătă si smântâna	5,87	5,88	5,86
28	Ouă	8,47	7,60	9,22
29	Untură	1,40	0,62	2,07
30	Ulei comestibil	9,57	9,23	9,86
31	Margarină	2,18	2,57	1,84
32	Zahăr	5,64	5,40	5,84
33	Ciocolată, bomboane	0,66	0,78	0,56
34	Băuturi nealcoolice	2,64	3,36	2,02
Total 1 - 34		199,41	193,34	204,61
Alte produse alimentare		25,52	28,81	22,50
Total produse alimentare		224,93	222,15	227,11

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Cheltuielile alimentare ale pensionarului din familia de pensionari (2 persoane), în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Produse alimentare	Total	Urban	Rural
1	Făina	2,64	2,41	2,81
2	Mălai	4,58	2,07	6,55
3	Pâine	28,25	26,59	29,55
4	Produse de franzelărie	1,39	1,56	1,12
5	Paste făinoase	1,53	1,71	1,40
6	Orez	1,86	1,60	2,06
7	Fasole boabe	4,04	2,79	5,01
8	Cartofi	6,90	6,98	6,84
9	Morcovi, pătrunjel, păstârnac	1,33	1,72	1,03
10	Ceapa uscata	2,01	1,86	2,12
11	Varza murata	6,13	4,37	7,5
12	Bulion	2,66	2,34	2,91
13	Conserve de legume	1,40	1,33	1,45
14	Mere	3,34	4,35	2,55
15	Citrice, fructe meridionale	2,14	2,76	1,42
16	Conserve din fructe	1,84	2,08	1,64
17	Carne de bovine	4,67	7,20	2,70
18	Carne de porcine	10,37	12,68	8,57
19	Carne de pasare	12,58	11,60	13,36
20	Carne de oaie si alte feluri de carne	3,23	20,55	3,94
21	Preparate din carne	12,80	11,83	13,55
22	Peste proaspăt si congelat	3,11	3,41	2,88
23	Lapte proaspăt	11,07	10,48	11,53
24	Lapte bătut, iaurt	1,70	1,57	1,80
25	Telemea de vaca	5,60	5,60	5,60
26	Telemea de oaie	3,68	4,00	3,42
27	Brânză proaspătă și smântână	5,67	5,15	6,08
28	Ouă	6,50	5,91	6,96
29	Untură	1,30	0,55	1,89
30	Ulei comestibil	7,16	7,32	7,04
31	Margarină	1,40	1,80	1,08
32	Zahăr	4,12	4,12	4,13
33	Ciocolată, bomboane	0,53	0,69	0,41
34	Băuturi nealcoolice	2,47	3,61	1,58
Total 1 - 34		170,00	184,59	172,48
Alte produse alimentare		19,56	13,84	15,53
Total produse alimentare		189,56	198,43	188,01

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Anexa nr. 5

Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de 2 pensionari, total țară, în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr. crt.	Produse nealimentare	Coșul de consum lunar pt persoana vârstnică	Coșul de consum lunar pentru un vârstnic din familia de 2 persoane
		1	2
1	Confecții	1,85	2,27
2	Tricotaje	0,75	0,94
3	Încălțăminte	3,17	3,62
4	Cărți, ziare, Papetărie	1,44	1,86
5	Medicamente	12,48	12,30
6	Articole de igienă	6,00	5,29
7	Combustibili	25,49	24,38
Total 1 – 7		51,18	50,66
Alte produse nealimentare		18,89	18,70
Total – lei		70,07	69,36

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Anexa nr. 6

Cheltuielile nealimentare ale pensionarului singur, pe medii, în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Produse nealimentare	URBAN	RURAL
		1	2
1	Confecții	2,10	1,65
2	Tricotaje	0,76	0,73
3	Încălțăminte	2,77	3,51
4	Cărți, ziare, papetarie	2,55	0,49
5	Medicamente	18,57	7,26
6	Articole de igienă	7,87	4,40
7	Combustibili	9,86	38,88
Total 1 – 7		44,48	56,92
Alte produse nealimentare		16,41	21,00
TOTAL lei		60,89	77,92

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Anexa nr. 7

Cheltuielile nealimentare ale pensionarului care face parte din familia de 2 pensionari, pe medii, în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt.	Produse nealimentare	URBAN	RURAL
		1	2
1	Confecții	2,61	2,01
2	Tricotaje	1,15	0,77
3	Încălțăminte	3,36	3,83
4	Cărți, ziare, papetărie	3,33	0,72
5	Medicamente	18,93	7,11
6	Articole de igienă	7,54	3,53
7	Combustibili	10,74	35,03
Total 1 - 7		47,66	53,00
Alte produse nealimentare		19,64	17,02
Total - lei		67,30	70,02

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Anexa nr. 8

Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur și ale pensionarului care face parte din familia de 2 pensionari, total țară , în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Servicii	Coșul de consum lunar pt persoana vârstnică	Coșul de consum lunar pentru un vârstnic din familia de 2 persoane
		1	2
1	Apa, canal, salubritate	29,02	21,71
2	Energie electrică	26,89	21,54
3	Energie termică	21,37	15,97
4	Gaze naturale	27,98	24,51
5	Abonament RTV	5,26	3,89
6	Telefon	10,52	8,80
7	Transport de calatori	3,75	3,73
8	Servicii medicale	2,87	5,76
Total 1- 8		127,66	105,91
Alte servicii		20,17	16,73
TOTAL servicii		147,83	122,64

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

Anexa nr. 9

Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului singur, pe medii, în luna iulie 2013

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Servicii	URBAN	RURAL
		1	2
1	Apa, canal, salubritate	59,22	3,11
2	Energie electrică	34,0	20,79
3	Energie termică	46,1	0,16
4	Gaze naturale	51,2	8,07
5	Abonament RTV	8,29	2,66
6	Telefon	18,89	3,35
7	Transport de calatori	5,99	1,82
8	Servicii medicale	3,13	2,65
Total 1- 8		226,82	42,61
Alte servicii		35,84	6,73
TOTAL servicii		262,66	49,34

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

**Cheltuielile pentru servicii ale pensionarului
care face parte din familia de 2 pensionari, pe medii, în luna iulie 2013**

- lei /lună /persoană -

Nr.crt	Servicii	URBAN	RURAL
		1	2
1	Apa, canal, salubritate	46,00	2,75
2	Energie electrică	27,53	16,85
3	Energie termică	36,42	-
4	Gaze naturale	45,27	8,31
5	Abonament RTV	6,37	1,96
6	Telefon	15,00	3,95
7	Transport de călători	5,94	2,01
8	Servicii medicale	6,69	5,04
Total 1- 8		189,22	40,87
Alte servicii		29,90	10,38
TOTAL servicii		219,12	51,25

Notă: Datele sunt comunicate de Institutul Național de Statistică

**Minimul de trai decent și a minimul de subzistență,
pentru pensionarul singur, pe medii, în luna iulie 2013**

- lei -

	Urban		Rural		Total	
	Minim decent	Minim de subzistență	Minim decent	Minim de subzistență	Minim decent	Minim de subzistență
Produse alimentare	382	414	365	331	375	376
Produse nealimentare	157	51	150	62	154	57
Servicii	210	134	201	160	206	146
Total	749	599	716	553	735	579

Sursa datelor: Institutul de Cercetare a Calității Vieții